

Kommunstyrelsens kontor

Budget- och kvalitetsenhet

Mohammed Khoban

Datum 2017-09-25

Dnr 2017/10 04 rev. 2017-10-04

Till Kommunstyrelsen

Rapportering av flyktingverksamhet per augusti 2017

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

Rapport om flyktingverksamheten per augusti månad 2017 noteras till protokollet.

Bakgrund

I enlighet med fastställda ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” ska kommunstyrelsens kontor rapportera läget ur både finans- och verksamhetsperspektiv minst en gång varannan månad.

Flyktingverksamheten ska huvudsakligen finansieras genom olika typer av statliga medel och ska vara nollresultat i ekonomi dvs. att det för kommunen ska vara kostnadsneutralt.

Sammanfattning

Migrationsverkets prognos för 2017 visar på ett lågt asylmottagande jämfört med de senaste åren. Den stora utmaningen för samhället är därmed att integrationen av de nyanlända fungerar. Alla som får uppehållstillstånd ska tas emot i landets kommuner. Ur ett samhällsperspektiv har det allt att vinna på att dessa personer får bostäder, skola, utbildning och jobb. Enligt Migrationsverkets prognos är totalt 84 000 personer aktuella för bosättning i landets kommuner under 2017 (anvisade, självbosatta och anhöriga).

Regeringen har givit i uppdrag att via särskild utredning föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. Utredaren ska slutredovisa i oktober 2017. (Arbetsmarknadsdepartementet dir: 2015:107).

Kommunstyrelsen har tagit fram ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” samt ”Åtgärder för integration”. I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper för både operativa och strategiska utgångspunkter. Samverkansgruppen har fått ett särskilt uppdrag att genomföra en processbeskrivning av samtliga delar i hela mottagningsprocessen. Den strategiska samverkansgruppen arbetar med att ta fram olika typer av lösningar för bostäder. Flyktingverksamheten ska drivas som resultatenhet ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för, men de långsiktiga kostnaderna kan bli problematiska för kommunsektorn. Enligt Kommunstyrelsens beslut (KS§1:28, 2016-01-11) ska man arbeta vidare med integrationsfrågan.

Den 20 februari 2017 kom ett PM från Migrationsverket om en reviderad anvisningsmodell. Modellen utgår från antal invånare i kommunen. Från den siffran görs sedan avdrag för tidigare mottagna asylsökande ensamkommande minderåriga. Enligt den modellen ska Österåker år 2017 mottaga som lägst 1 ensamkommande minderåriga asylsökande per 1000 invånare och som mest 4,81 per 1000 invånare. Det skulle innebära som minst 43 ensamkommande minderåriga asylsökande och som mest 207. Prognoser vad gäller flyktingmottagande och ensamkommande är högst oviss då den baseras på en rad externa faktorer. När det gäller de ensamkommande är gränskontrollerna mot Danmark, Turkietavtalet, samt att den så kallade Balkanrutten är stängd, de största hindren på ungdomarnas väg mot Sverige. Så länge dessa faktorer är beständiga bör Österåker ställa in sig på en låg andel nya asylsökande barn.

Efter en nedjustering med 25 % i snitt i Sverige, från statens sida, av planeringstalet för antalet personer som kommunerna ska ta emot 2017, är antalet personer som Österåker ska ta emot på anvisning, 171 personer. Dessutom tillkommer 31 st som kommunen släpar efter med från 2016, totalt 202 personer 2017.

Finansiering av skolverksamhet avseende barn/elever (även SFI) som får PUT sker via schablonbidrag. I praktiken överförs medel från Socialförvaltningen till Skolförvaltningen enligt faktiska kostnader för skola dvs. antal elever och peng. Aktuell nyckelfördelning för 2017 visar ca 5,1 Mkr för utbildnings-verksamhet (varav 3,8 Mkr avseende gymnasieelever och ca.0,9 Mkr för sfi).

Ett nytt ersättningssystem för ensamkommande minderåriga asylsökande har fastställt och ska gälla i juli 2017. Detta innebär en övergång till ett mer schablonbaserat ersättningssystem och har byggts på att de flesta ensamkommande barn bor i familjehem eller stödboenden i stället för HVB-hem. Regeringen vill att fler ensamkommande minderåriga asylsökande ska tas emot i stödboenden som är en billigare och enklare boendeform. Dessutom har Migrationsverket inte betalat för tomma platser fr.o.m. januari 2017. Enligt Kommunfullmäktiges beslut (KF §3:22) har Socialnämnden fått i uppdrag att fler HVB-boende för ensamkommande asylsökande minderåriga omvandlas till stödboende.

Kommunstyrelsens beredskapsutskott har givit Armada i uppdrag att undersöka möjligheter att uppföra tre modulbyggnader innehållande totalt 15 st 4-rumslägenheter för familjer på kommunens fastighet Husby 3:3 samt tre modulbyggnader innehållande totalt 15 st 4-rumslägenheter för familjer på kommunens fastighet Husby 4:22 mfl. Om detta är möjligt, beställs det av Armada Fastighet AB uppförande och framtida förvaltning inklusive uppdraget att söka bygglov och andra erforderliga tillstånd.

Beredskapsutskottet har också beslutat att tre modulbyggnader innehållande totalt 15 st 4-rumslägenheter för familjer uppförs på kyrkans fastighet Mellansjö 3:1 under förutsättning att överenskommelse kan nås med kyrkan om detta. Uppförande och framtida förvaltning beställs av Armada Fastighets AB som också uppdras söka bygglov och andra erforderliga tillstånd. I den fortsatta processen har det visat sig att på fastigheten Mellansjö 3:1 är ett uppförande av två bostadsmoduler mer lämpligt varför denna etablering minskats till 10 lägenheter.

Socialnämnden har idag ansvaret för både ensamkommande minderåriga asylsökande och nyanlända. Arbetet med nyanlända ska fokusera på integration. Ansvaret för integration kommer därför att flytta över till kommunstyrelsen.

En överenskommelse mellan Socialförvaltningen och näringslivsenheten kommer att antecknas med hänsyn till volym och dess finansiering. Långsiktighet och ekonomi i balans ska beaktas.

Regeringen föreslår ett tillfälligt kommunbidrag på 195 Mkr i höständeringsbudgeten för att minska flyttande för ensamkommande unga som fyller 18 år under asylprocessen. Dessa medel fördelas proportionellt till kommunerna utifrån hur många inskriva asylsökande ensamkommande barn och unga som väntar på ett slutligt avgörande i sitt asylärende i respektive kommun per den 30 juni 2017. Fördelningsnyckeln baserar sig på antalet ensamkommande barn och unga som antingen fyller 18 år mellan 1 juli 2017 och 30 juni 2018 eller är mellan 18 och 20 år och har ett placeringsbeslut enligt socialtjänstlagen. Pengarna kommer att betalas ut till kommunerna under december 2017, efter att riksdagen beslutat om regeringens förslag till höständeringsbudget. För Österåkers del har beräknats ca 677 tkr. Beloppet är betydligt lägre än faktiska kostnader för kommunen. Beloppet avser juli 2017-juni 2018. (det är 18 personer som kommer att fylla 18 år före årsskiftet). Antal invaderade under första halvåret (utrikes födda, icke EU/EES medborgare) var 73 personer i Österåkers kommun som enligt SCB fördelas enligt nedan:

• Flyktingar /flyktinganhöriga	48
• Anhöriga	14
• Arbetsmarknad	6
• Övrigt	5

Socialnämnden

Socialförvaltningen har det sammankallande ansvaret för den kommunövergripande operativa samverkansgruppen.

Under året har Österåkers kommun tagit emot 101 (13 från 2016 års kvot och 73 från 2017 års kvot) nyanlända och 15 personer har lämnat Österåker (nettoeffekten är $101-15=86$). Österåkers kommun har för första gången inte en brist på bostadsbrister. Det kommer att underlätta arbetet för mottagandet mycket. Samtidigt som det gör att de dyra alternativa lösningar som kommunen tvingas till kan börja avvecklas. Österåker har fått prognosen för antalet nyanlända för år 2018. Österåkers del kommer att vara 150 nyanlända. Kommunen har planerat att bygga 140 bostadsplatser för 2018.

Fram till den sista augusti togs 1 ensamkommande minderårig asylsökande emot. Under perioden har antal ensamkommande minskat med 22 ($87+45-51-49=22$) personer jämfört med december 2016 pga. bl. a. överårlighet (Fyllt 18 år). Kommunens kvot för 2017 beräknas mellan 43 personer enligt Migrationsverket.

Arbetet med omlokaliseringen och omställningen av verksamheten för att anpassa sig till de nya statliga ersättningarna är i full gång. En stor utmaning kommer i november med många flytt samtidigt. När den väl är genomförd skall familjehemsboendena ses över. Det är av yttersta vikt att kvalitét och kostnaderna är godtagbara.

Kommunfullmäktige har givit Socialnämnden i uppdrag att fler HVB-boende för ensamkommande asylsökande minderåriga omvandlas till stödboende. (KF§ 3:22-2017-04-24)

Enheten för flyktingsstöd räknar fortfarande med en mindre inströmning av nya ensamkommande minderåriga asylsökande under året och en stabilisering de närmsta åren. Detta under förutsättning att inte läget ändras i omvärlden. Det betyder att antalet ungdomar med omvårdnadsbehov kommer succesivt att minska medan antalet 18-20 åringar kommer att öka. Efter en individuell prövning kommer de ungdomar som saknar omvårdnadsbehov att erbjudas boende i något av kommunens korridorsboenden.

Skolnämnden

Per augusti månad går 2 barn i förskola, 3 i förskoleklass och totalt 27 elever inom åk 1-9. 20 av eleverna är asylsökande varav 8 elever går i förberedelseklass i grundskolan. På gymnasiet går 86 elever på Österåkers gymnasium varav 66 är asylsökande och 20 fått permanent uppehållstillstånd (PUT). Schablonbidraget från Migrationsverket utgår till asylsökande barn och elever. Kostnader för nyanlända elever som har fått PUT finansieras av schablonbidrag/statsbidrag via Socialnämnden. När nyanlända får PUT är de berättigade till SFI. Även kostnader för SFI finansieras av schablonbidrag via Socialnämnden.

Kommunstyrelsens kontor

Näringslivs- och utvecklingsenheten har fått medel för insats VIDA (Välj Inkludering, Delaktighet, Aktivitet): Inom ramen för VIDA-projektet ska modeller utvecklas och testas för ökat samarbete mellan Arbetsförmedlingen, kommuner och civilsamhället i syfte att underlätta nyanländas etablering och integration på arbetsmarknaden. Projektet har initierats och finansieras av Länsstyrelsen via AMIF-fonden. I Stockholms län har tre nodkommuner (Stockholm, Sundbyberg och Österåker) utsetts där modellerna ska arbetas fram och testas under ledning av en projektledare. Till varje nodkommun finns samarbetskommuner. Detta projekt kommer att pågå från augusti och vidare under 2017.

Målsättningen är att det vid projektets slut ska finnas en modell för etableringsinsatser i samverkan med ideell sektor, implementerings- och finansieringsplan vara framtagen samt att projektresultat tillgängliggörs på lämpligt sätt. Det förväntade resultatet är att en större andel av målgruppen än riksgenomsnittet etablerar kontakt med arbetslivet under den tvååriga etableringsfasen.

Vid augusti månads utgång har 10 deltagare lyckats matchas och i aktivitetsbanken finns 23 anmälda VIDA- aktiviteter i nod nordost. Drygt tiotalet deltagare väntar dessutom på att bli matchade mot önskad aktivitet. Det totala antalet i hela projektet är 83 matchningar och 75 aktiviteter.

I Österåker har en av matchningarna lett till att deltagaren fått ett jobb vilket visar att VIDA- projektets syfte är rätt. En föreningsaktivitet i plan kan alltså helt klart ge individen den erfarenhet och de kontakter som behövs för att vägen till arbete ska förkortas.

Produktionsstyrelsen

Förberedelseklass och har i dagsläget 21 elever fördelat på 11 elever i åk 6-8 och 10 elever i åk 9. På mellanstadienivån kan man snart behöva öppna en Förberedelseklass på Margretelundskolan. I en framtid kommer lågstadiebarn att kunna placeras på Röllingby skolan. Cirka 100 elever inskrivna på språkintröduktion. Lokalsituationen inför höstterminen är hanterad i och med att gymnasiet får tillgång till paviljonger (f.d. Krollens lokaler). Ingen större elevtillströmning i nuläget.

Sedan omläggningen till Kunskapscentrum Nordost (KCNO) har ersättningen för elever som läser SFI haltat. Ersättningen betalas per utförd timme. Detta gäller naturligtvis till alla utförare inom KCNO Arbetsförmedlingen kan med kort varsel kräva olika typer av aktiviteter från den studerande, vilket medför att de avbryter studierna.

Produktionsförvaltningen har skrivit en överenskommelse med Socialförvaltningen om att driva HVB verksamhet (Avenir). HVB-hemmet bedrivs i nuläget i övre riggen. Inskrivna är 8 pojkar varav 1 har PUT. Avveckling av HVB-hemmet har påbörjats och den 1 november beräknas inga inskrivna ärenden finnas kvar. Då förväntas båda riggarna nyttjas som bostäder till nyanlända.

Ekonomisk sammanställning

Nämnder/Styrelse	Budget 2017			Prognos 2017			Utfall för perioden		
	Brutto	Intäkter	Netto	Brutto	Intäkter	Netto	Brutto	Intäkter	Netto
Socialnämnden	-79 460	79 460	0	-79 460	79 460	0	-60 441	60 441	0
Varav ensamkommande	-67 380	70 840	3 460	-67 380	70 840	3 460	-49 415	54 929	5 514
Varav PUT	-12 080	8 620	-3 460	-12 080	8 620	-3 460	-11 026	5 512	-5 514
Skolnämnden	-13 500	13 500	0	-12 661	13 470	809	-8 224	8 251	27
Varav förskolan	-300	200	-100	-232	190	-42	-169	112	-57
Varav grundskolan	-2 730	3 030	300	-2 706	2 910	204	-1 771	1 859	88
Varav gymnasium	-9 570	9 370	-200	-8 763	9 410	647	-5 614	5 610	-4
Varav SFI	-900	900	0	-960	960	0	-670	670	0
Produktionsstyrelsen	-25 360	25 360	0	-26 991	23 891	-3 100	-17 165	13 612	-3 553
Varav grundskolan	-2 046	2 046	0	-2 046	2 046	0	-1 218	1 188	-30
Varav gymnasium	-11 852	11 852	0	-13 452	10 352	-3 100	-9 557	6 251	-3 306
Varav SFI (25%)	-1 187	1 187	0	-1 218	1 218	0	-952	487	-465
Varav boende	-10 275	10 275	0	-10 275	10 275	0	-5 438	5 686	248
Kommunstyrelsens kontor	-750	750	0	-750	750	0	-496	503	7
Integration									
VIDA	-750	750	0	-750	750	0	-496	503	7
Summa	-119 070	119 070	0	-119 862	117 571	-2 291	-86 326	82 807	-3 519

Nämnderna har budgeterat med kostnader motsvarande totalt cirka 119 Mkr för 2017 och bokslutsprognosen pekar i dagsläget på en negativ avvikelse om 2,3 Mkr jämfört med budgeten. Underskottet avser gymnasieverksamhet inom produktionsförvaltningen. Flyktingverksamhet som helhet ska betraktas som en resultatenheter. Detta innebär att berörda kostnader ska finansieras av olika typer av stadsbidrag. Ovanstående tabell visar både budget 2017, prognos 2017 samt utfall per augusti 2017 för flyktingverksamhet inom Socialnämnden, Skolnämnden, Produktionsstyrelsen samt kommunstyrelsens kontor.

Produktionsstyrelsens bokslutsprognos har försämrats fr. -1 Mkr (juni månad) till

- 3,1 Mkr (augusti månad) inom gymnasieverksamhet. Som framgår av PS:s sammanställning visar både intäkter och bruttokostnader negativa avvikelse jämför med periodbudgeten per augusti. Bokslutsprognosen för SFI visar ingen avvikelse med reservation om att prognosen kan komma att justeras vid avräkning av antal elever per 25:e september, jämfört med budgeten trots att utfallet per augusti månad visar en negativ avvikelse om ca 1,6 Mkr. Som tidigare har rapporterats (bl.a. per juni månads rapportering) krävs det bättre och ytterligare kontroll och analys av kostnadsutveckling för flyktingverksamhet för att dels kvalitetssäkra bokslutsprognosen och dels vidta eventuellt åtgärdsplaner för att nå ekonomi i balans.

Det finns också en osäkerhet om bokslutsprognosen inom Socialnämnden. Betydelsen av genomförande av åtgärder för integrationen har uppmärksammat tillsammans med "Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering" (KS§1:28, 2016-01-11). En överenskommelse mellan Socialförvaltningen och näringslivsenheten om integrationen har inte antecknats per augusti månad enligt KS:s beslut (KS § 3:22, 2017-03-20). Detta ska prioriteras och genomföras så fort som möjligt med hänsyn till volym och dess finansiering. Långsiktighet och ekonomi i balans ska beaktas.

Peng för språkin introduktionsprogram inom gymnasieverksamhet

Inom gymnasieverksamhet gäller överhuvudtaget "Länsprislistan" gemensamt för olika program. Men det finns vissa delar bl.a. "Språkin introduktion" och "individ alternativ" där respektive kommun fastställer pengnivåerna.

Före 1996 var peng för "språkin introduktion" på samma nivå som "individ alternativ". Nivån på "Individ alternativ" i Österåker har varit och är hög jämfört med andra kommuner i länet. Antal elever på språkin introduktion har ökat under hösten 2015 i samband med flera ensamkommande minderåriga asylsökande placerade i kommunen. Finansiering av flyktingverksamhet sker genom olika typer av bidrag enligt "Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering" som har tagit av Kommunstyrelse (KS§ 1:28 2016-01-11). I riktlinjer ingår nivån på språkin introduktion exkl. lokalkostnader för 2016 då denna verksamhet inte skulle stå för lokalkostnader under 2016.

För 2017 har hyresnivån på Österåkers gymnasium som helhet sänkt med 745 tkr och ingen hyreshöjning har skett på tre senaste år (2015-2017). Pengen för språkin introduktion indexuppräknats och inkluderats lokalkostnader och har tagit av Kommunfullmäktige (KF §9:3- 2016-11-21) enligt nedan:

För första år i programmet	112 300 kr per år varav tillägg 28 505 kr
För andra år i programmet	98 045 kr per år varav tillägg 14 250 kr

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

Bilagor:

- 1- Sammanställning av antal nyanlända/flyktingar
- 2- Sammanställning av antal barn/elever inom förskole-skolverksamhet
- 3- Sammanställning av olika typer av riktade bidrag för flyktingverksamhet

Antal nyanlända/flyktingar

Asylsökande	2015 Dec.	2016 Dec.	Nuläget 2017-08-31	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 * Prognos
Vuxna och familjer med barn	0	0	0	0	0	0
Varav barn	0	0	0	0	0	0
Ensamkommande	119	87	51	10	10	13
Summa	119	87	51	10	10	13

Personer med uppehållstillstånd	2015 Utfall	2016 Utfall	2017 Nuläget	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 * Prognos
Vuxna och familjer med barn	46	103	189	214	332	472
Varav barn	28	48	90	100	190	185
Personer med anknytning	5	15	21	31	41	60
Varav barn	3	10	11	19	27	33
Ensamkommande **	20	45	49	70	63	66
Summa	71	163	259	315	436	598

* Uppgifter för 2019 kommer att kompletteras vid nästkommande rapport

** Har betydelse för prognoser och utvecklas senare

Boende	2015 Utfall	2016 Utfall	2017 Nuläget	2017 Prognos	2018 Prognos	2019 * Prognos
Ensamkommande						
Familjehem	43	37	21	27	20	31
Familjehem i egen regi (Arvode)	12	10	8	14	14	21
Varav i Österåkers kommun	12	8	7	13		
Familjehem i extern regi (Köp av verksamhet)	31	27	13	13	6	10
Varav i Österåkers kommun	0	3	0	0	0	0
HVB	53	64	47	21	20	21
Varav Vårljus AB, Bergavägen 78	16	13	13	14	14	15
Varav Vårljus AB, Solskiftet		11	12	0	0	0
Varav Förenade Care AB (Österåker)	12	0	0	0	0	0
Varav bostasrigg Avenir		16	8	0	0	0
Varav externa	25	24	14	7	6	6
Varav ev. nytt HVB						
Gruppboende (Värdfamilj)	43	18	9	0	0	0
Stödboende		9	13	16	13	13
Hos anhörig/övrigt		2	1	1	1	1
Eget boende		2	9	15	19	0
Träningslägenheter (köpt verksamhet)						13
Summa	139	132	100	80	73	79
Varav av ensamkommander 18-20 år			17	53	53	

Antal barn/elever inom förskole- och skolverksamhet samt SFI

Antal barn/ elever PRF/SKF	December Snitt 2016	Aktuell 2017-08-31	Prognos 2017	Kommentar
Förskola	5	2	3	
Förskoleklass	2	3	2	
Grundskola	47	27	32	
Varav asylsökande	42	20	25	
Varav PUT	5	7	7	
Asylsökande	43	20	25	11 elever åk 6-8 och 14 åk 9
Varav förberedelseklass	26	8	9	
Varav direkt ordi. Klass	16	12	15	
Varav från andra kommuner	1		1	
Fritidshem				
Gymnasium	96	100	84	Språkintroduktionsprogram
Varav asylsökande	61	66	61	
Varav PUT	35	20	23	
SFI	182	206	200	
Varav flyktingar	32	77	91	

För asylsökande kan man söka bidrag hos Migrationsverket

För PUT kan man finansieras via nyckelfördelning för schablonbidrag

Riktade statsbidrag för flyktingverksamhet

STATSBIDRAG	Utfall 2015	Utfall 2016	Aktuell t.o.m 2017-08-31	Prognos 2017	Kommentar
Ensamkommande barn					
Bidrag (avtal)	23 949	84 125	54 429	74 096	1900 kr/dygn och plats
Bidrag (utöver avtal)	12 289	6 930	0	0	Faktiska placeringskostnader
Belagda dygn	3 537	8 135	0	0	300 kr/dygn och plats
Årligt bidrag för adm.	500	500	500	500	Ej ansökan
Utredningskostnader	6 763	1 645	0	1 240	Ansökan
Stödinsatser	55	55	0	55	Extra bidrag som utbetalas en gång per år (Maj)
Övrigt		224	0	224	Extra utifrån faktiska kostnader
Nyanlända (PUT, asylsökande)					Under två år som ska täckas på 3,5 år
Schalonbidrag	4 481	1 855	5 290	6 717	82 700 per person (2015), 125 000 kr (2016)
Årligt bidrag för adm.	223	222	222	222	
Betydande extraordinära kostnader	711	0	0	0	Ansökan
Tillståndssökande personer					Annat skäl än flykting
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	134	47	61	80	Papperslösa (SKN)
Extra stadsbidrag					Regeringens särskilda beslut (6,7 Mkr)
Ersättning för asylsökande barn					Justerats upp för 2016 med 50%. Max 10 mån.
Förskolan 62 000 kr per barn	139	282	112	190	SKN
Förskoleklass 50 700 kr per elev		70	40	101	SKN
Grundskolan 99 500 kr per elev	536	4 382	1 499	2 295	SKN
Gymnasium 113 100 kr per elev	925	6 841	3 680	6 843	SKN
Skolan 7 tkr per elev & termin	399	105	0	?	Sökbar per elev och termin Idag söks av PRF

Vid bokslutet 2016 har Socialnämnden bokat 13,4 Mkr för ensamkommande och 9,1 Mkr för övriga flyktingar enligt matchningsprincip

Det finns fordran för Migrationsverket på 31,8 Mkr inom Socialnämnden vid bokslutet 2016

Skolnämnden har bokat upp ca 2,8 Mkr som inkomstrest vid bokslutet 2016